

قہلی زیرہک

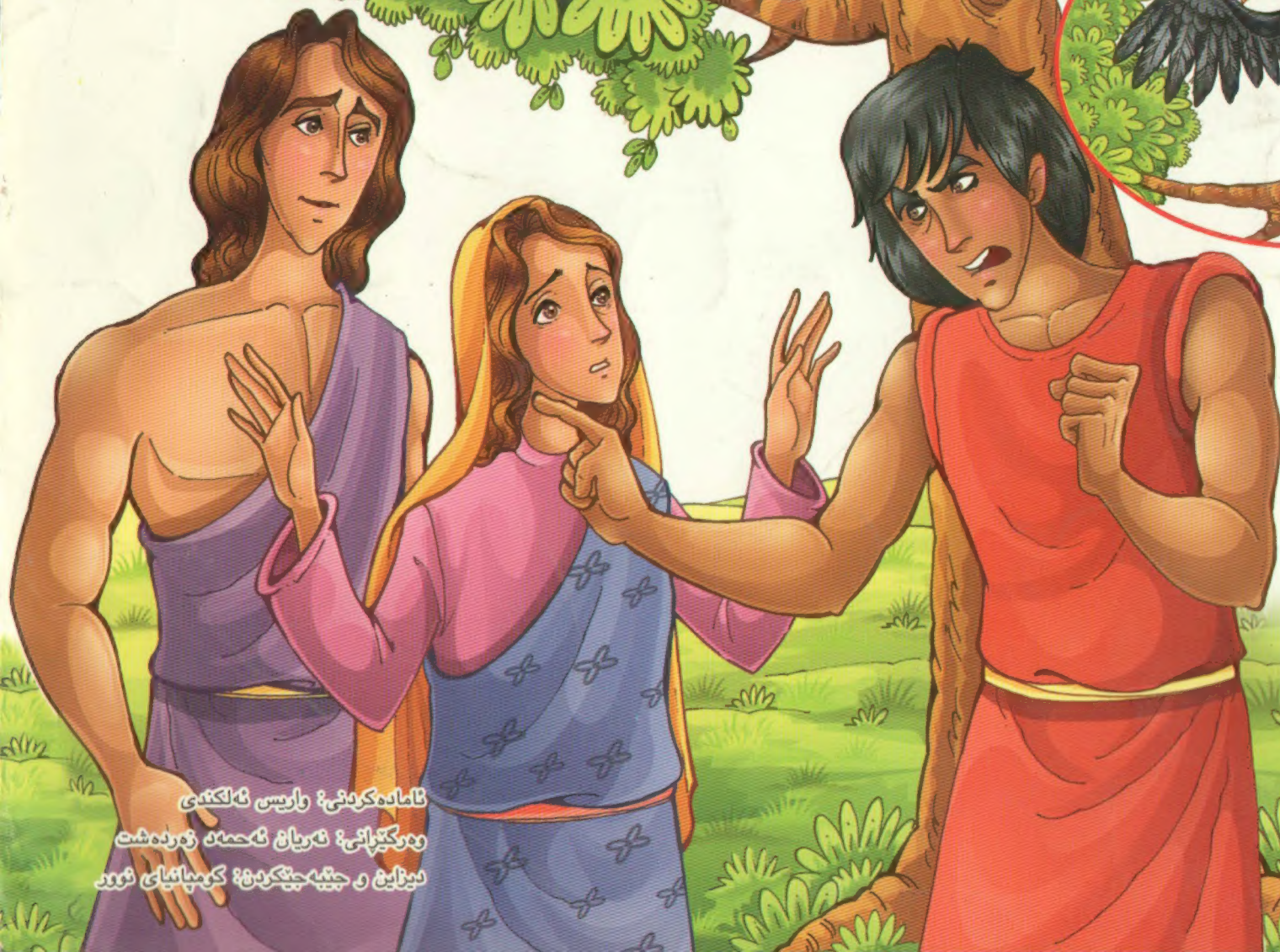
منتدی اِقرأ الثقافی

www.igra.ahlamontada.com

میرۆکی کورہکانی ئادەم قاییل و ھاییل

١٠

ئامادەکردنی: واریس ئەلکندی

وێڕێکێڕانی: ئەریان ئەحمەد زۆرەدەشت

نێوژێن و چێشەچێکردن: کۆمپانیای ئوور

9

ناوی کتیب: قلی زیرک
 ناماده‌گردنی: واریس تلنگندی
 وره‌گرتانی: نریان حمده زهره‌دشت
 هه‌لچن: ره‌ووف سه‌لایی
 بلۆکرایی: بوقاق بۆ چاپ و بلۆکره‌نوه
 بلۆگی: هاوکا: شه‌میه سه
 دیزاین و جێبه‌جێکردن: کۆمه‌لانیای نوور
 نیکار: ته‌بییه‌عه‌بدوللا
 ره‌نگی ژماره‌ی: سۆلافا عه‌باس
 سه‌ره‌پرشتی وره‌نی: حمده ته‌لقاسمی
 چاپی په‌کەم ۲۰۱۱-۹۷۸-۹۶۶-۵۵۰
 تیراژ: ۵۰۰ دانە

مافی له چاپدانه وه پارېژراوه

ژماردی سپاردن به دوزگای کتیب و به لنگه نامه کان - به خدا (۱۴۰۴) سالی ۲۰۰۹

قل .... بالنده يه كي ژير و زيره كه، ههر له بووني بوونه وهرانه وه، يه زدان خولقاندوټي، له پاش ئه وه ي باوكه ئادهم و دايكه همومان له بههشته وه بهر وه زه وي نيردران و ژياني مروټ به سهر ئهم ئه ستره حه وانه

مانه وه دهستي پيكر، ئه لبه ته

يه كه م پيغه مبهري يه زدان به

سهر زهمينه وه ئادهم (س.خ)

بوو له گه ل دايكه حواماندا،

زهمينيان ئاوه دان كرده وه و

ژيانيان ته شه نه پي كرده

دهستيان كرده كي لان و چاندني

زه وي و بنياتناني خانوو مالي

كردني مه پومالات و هه لكه ندي

جو كه له پرووبار بو ئاو دي ري.

يه زداني گه و ره، نيردراوي خوي

به سهر زهمينه وه فير كرد كه

چون زه وي بچيني ت و كار و

گوزهران بكات.

دايكه همومان قايل و هاييلي

ده بي، ئادهم زور به له

دايك بووني ئه و دووانه دلشاد

ده بي له ژير چاو دي ري دايك و باوكدا پهروه رده و گه و ره بوون. به لوي كه يارمه تي دايك و

باوكيان ده دا له كي لان و چاندن و پهروه رده كردني ئاژهل و پرستي خوري بو دايين كردني جل

و بهرگ و پراخه ر، ههر وه ها كو كرده وه ي دار بو خو گه رم كرده وه و خو راك و ئاماده كردني

پيداويستيه كاني تري ژياني ئه و سه رده مه.

هەر له منداییه وه هایل کاری زیاتر و به
دلسوزتر ده کرد و گوپرایه لی دایک و
باوکی بوو، به پیچه وانهی قایله وه که هه می شه
حه زی له بیکاری و پالدانه وه و ته مه لی ده کرد، بی

باک بوو له ئاست کاره کانیدا و زۆر جار له
فه رمانی دایک و باوکی ده رده چوو، هه ر وه ک
خاوه ن باوه ریکی ئه وتۆ نه بوو، جگه له وه ی
خۆ په رست و له خۆبایی بوو، به ده گمه ن
پیده که نی و هه می شه ده موچاوی تیک ترشا
بوو.

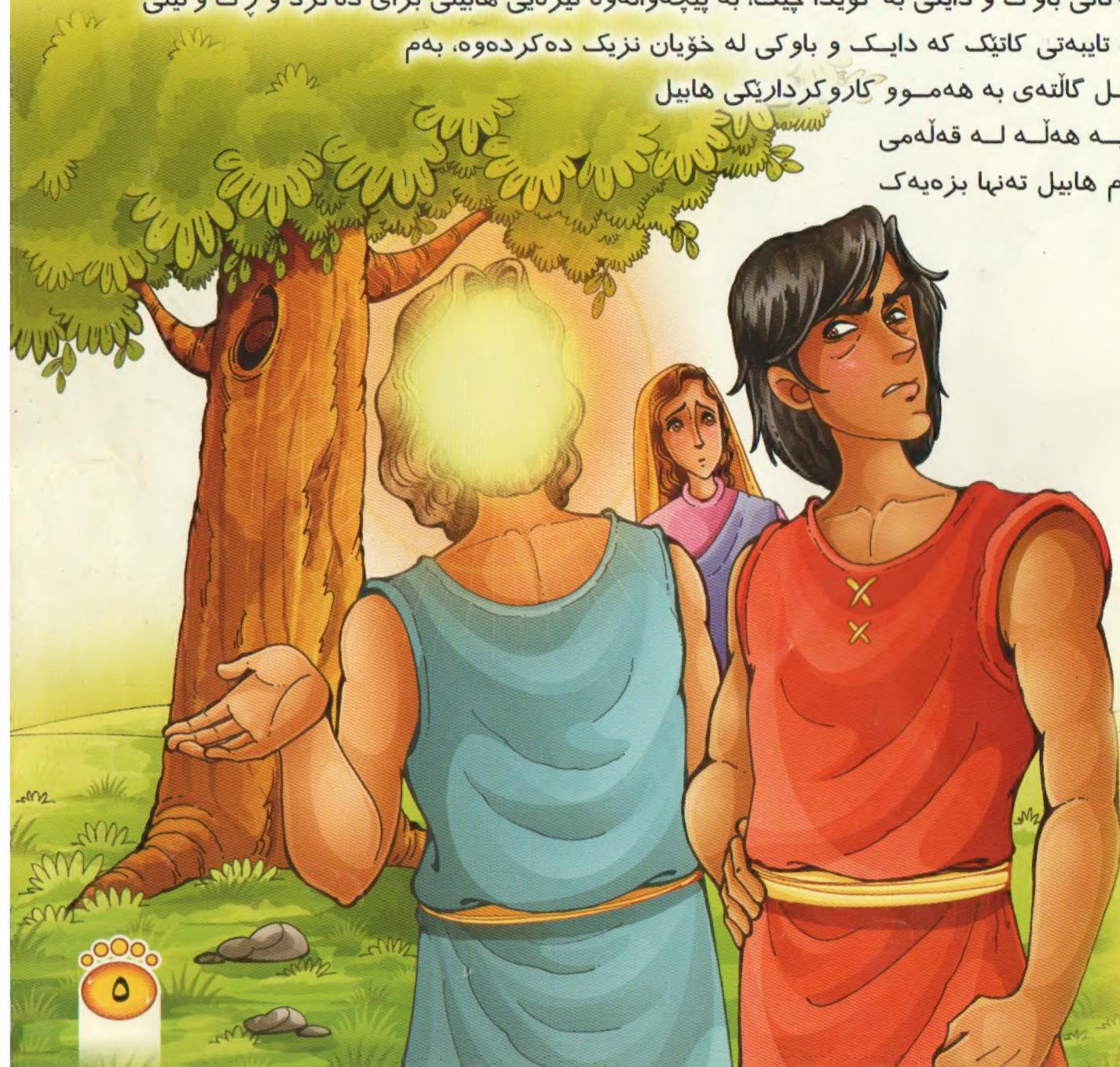
باو که ئادهم و دایکه چهوامان هه‌میشه ئاموژ گارییان ده‌کرد و هایللیان وه‌ک نموونه بو‌ باس ده‌کرد،
که چۆن گوپ‌رایه‌له و هه‌میشه دلسۆز و به‌ راستی کاری خۆی ده‌کات، له‌به‌ری ئه‌وه‌ی قاییل
ئاموژ گارییه‌کانی باوک و دایکی به‌ گویدا چیت، به‌ پێچه‌وانه‌وه‌ ئیره‌یی هایللی برای ده‌کرد و ڕک و کینی
لی بوو، به‌ تاییه‌تی کاتیک که دایک و باوکی له‌ خۆیان نزیک ده‌کرده‌وه، به‌م

جۆره قاییل گالته‌ی به‌ هه‌موو کارو‌کرداریکی هایل

ده‌کرد و به‌ هه‌له‌ له‌ قه‌له‌می

ده‌دان، به‌لام هایلل ته‌نها بزه‌یه‌ک

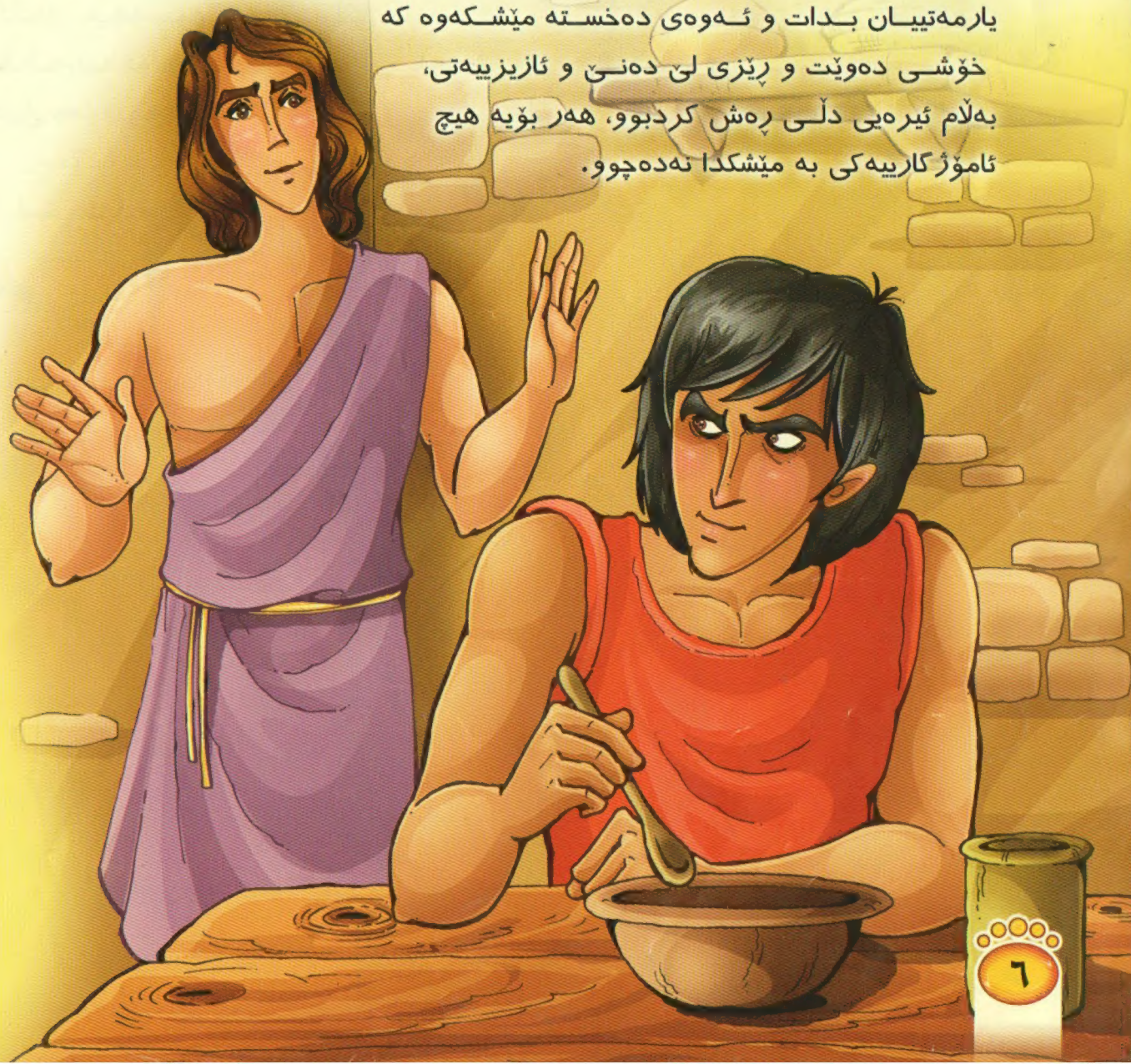
ده‌یگرت.

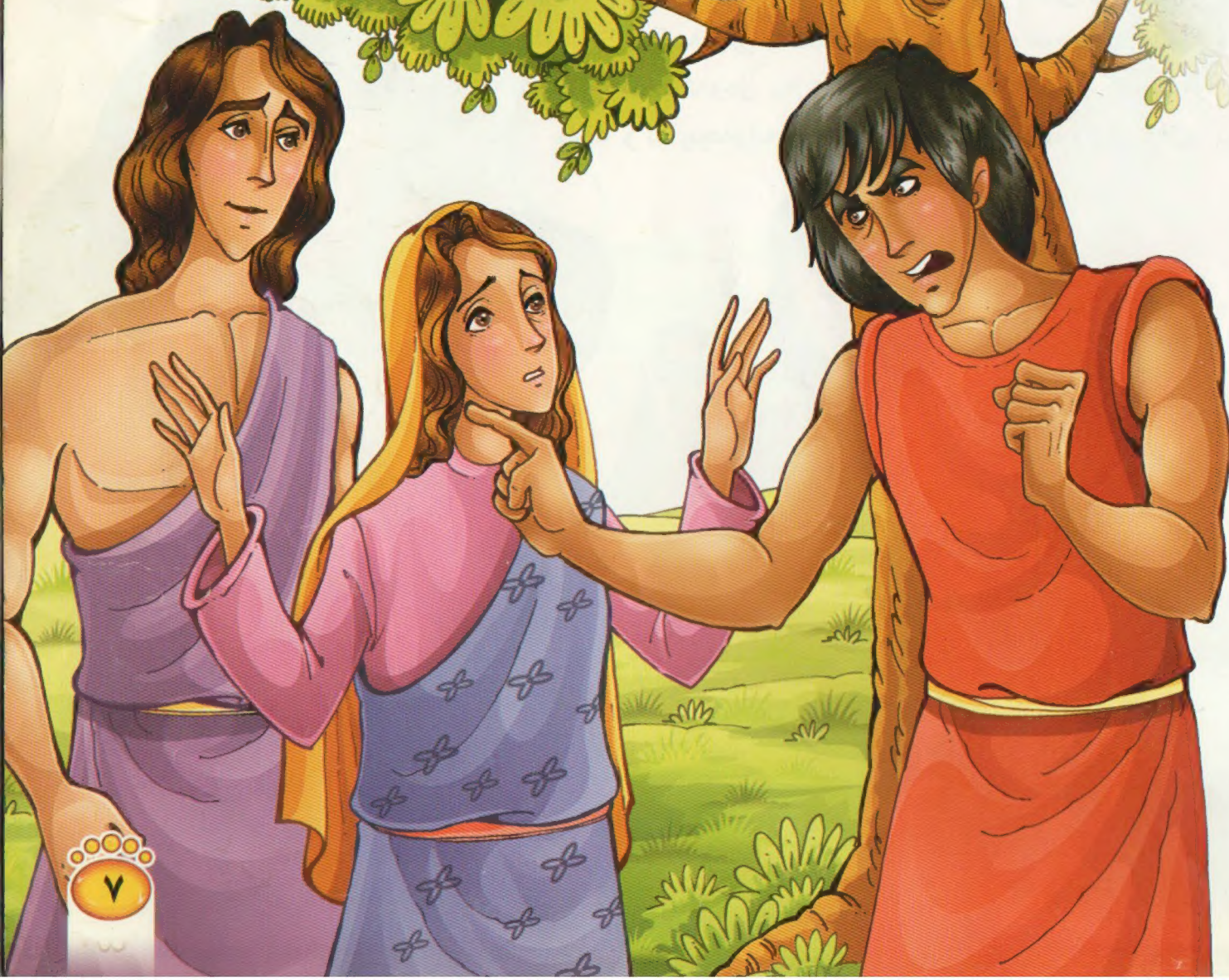
ئەلبەتە لە بەر ئەوەی ھابیل باوەری بە یەزدانی مەزن پتەو بوو، دەیزانی کە براکەى بە ھەلەدا چوو و ئیرەى پى دەبات و دەپەوى بە بى ئەوەى شتیک بکات دایک و باوکى ستایشى بکەن و لە خۆیان نزیک بکەنەو، ھابیل چەندین جار قسەى لەگەڵدا کرد و ئامۆژگارى دەکرد، کە پتەویستە ئەرکەکانى سەرشانى خۆى بەجى بێنى و تەنانت ئەرکە ئاینیەکانى و بە قسەى دایک و باوکى بکات و لە کاردا یارمەتییان بدات و ئەوەى دەخستە میشکەو کە

خۆشى دەوێت و ریزی لی دەنى و ئازیزیەتى، بەلام ئیرەى دلى رەش کردبوو، ھەر بۆیە ھیچ ئامۆژکاریەکی بە میشکدا نەدەچوو.

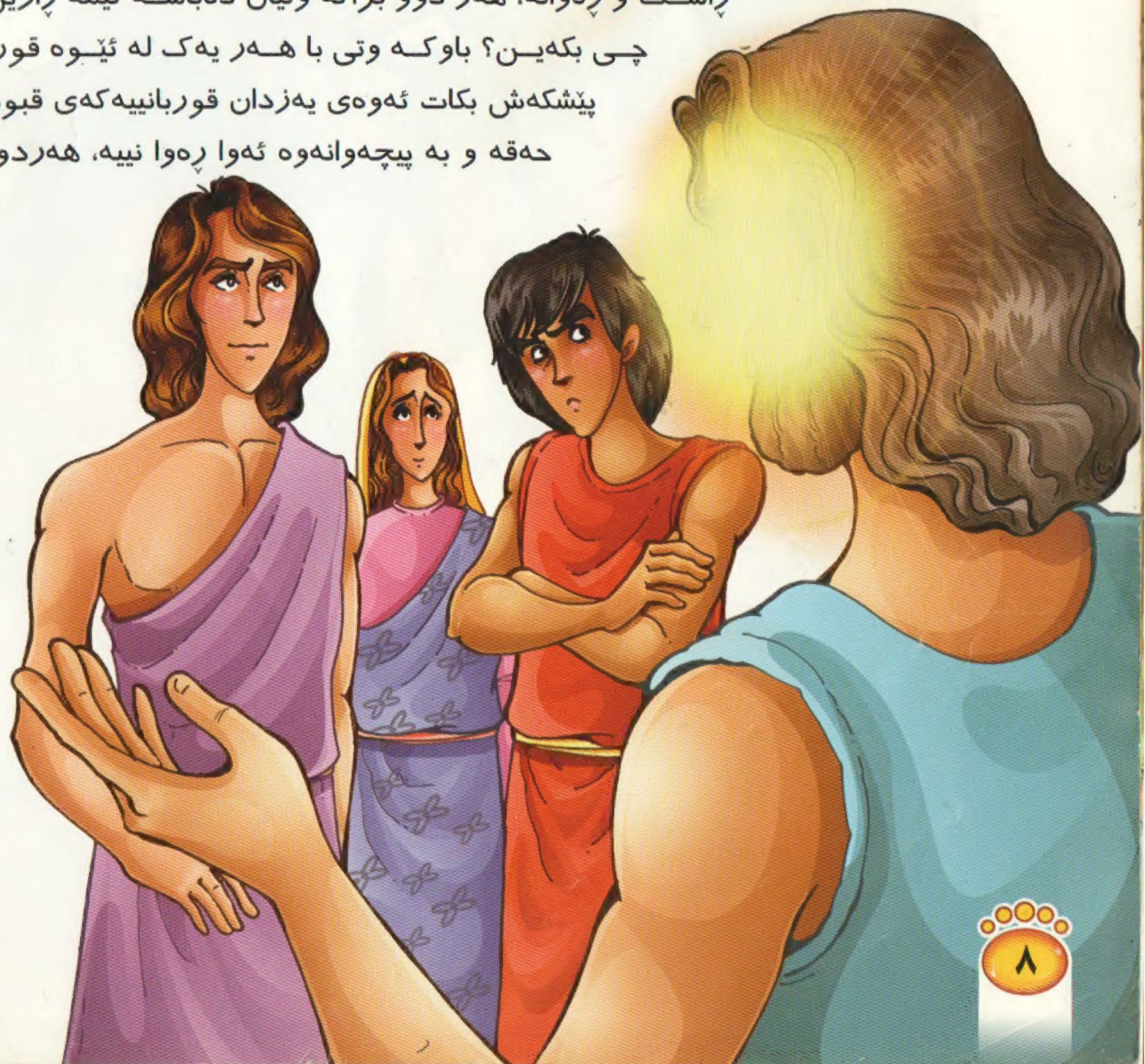

رؤښکيان قابيل و هابيل ناکوکی کهوته بهينيان، قابيل دهست دريږي کرده سهر براکهی وهک ههموو جاریک، ثم ناکوکیه له نيوانياندا گهوره بوو و تهشه نهی کرد، ههر چهنده هابيل ويستی له قابيلي برای نزيك بيتهوه و بيدويښی و کوټایي بهو ناکوکیه بيټی قابيل دلی نهرم نهده بوو، دايکه پرسوژه کهيان کهوته نيوانهوه و ويستی ټهو باره ی نيوانيان چاک کات، نهيتوانی چونکه به پيچهوانه ی هابيلهوه قابيل پر کين و دلره ق بوو.

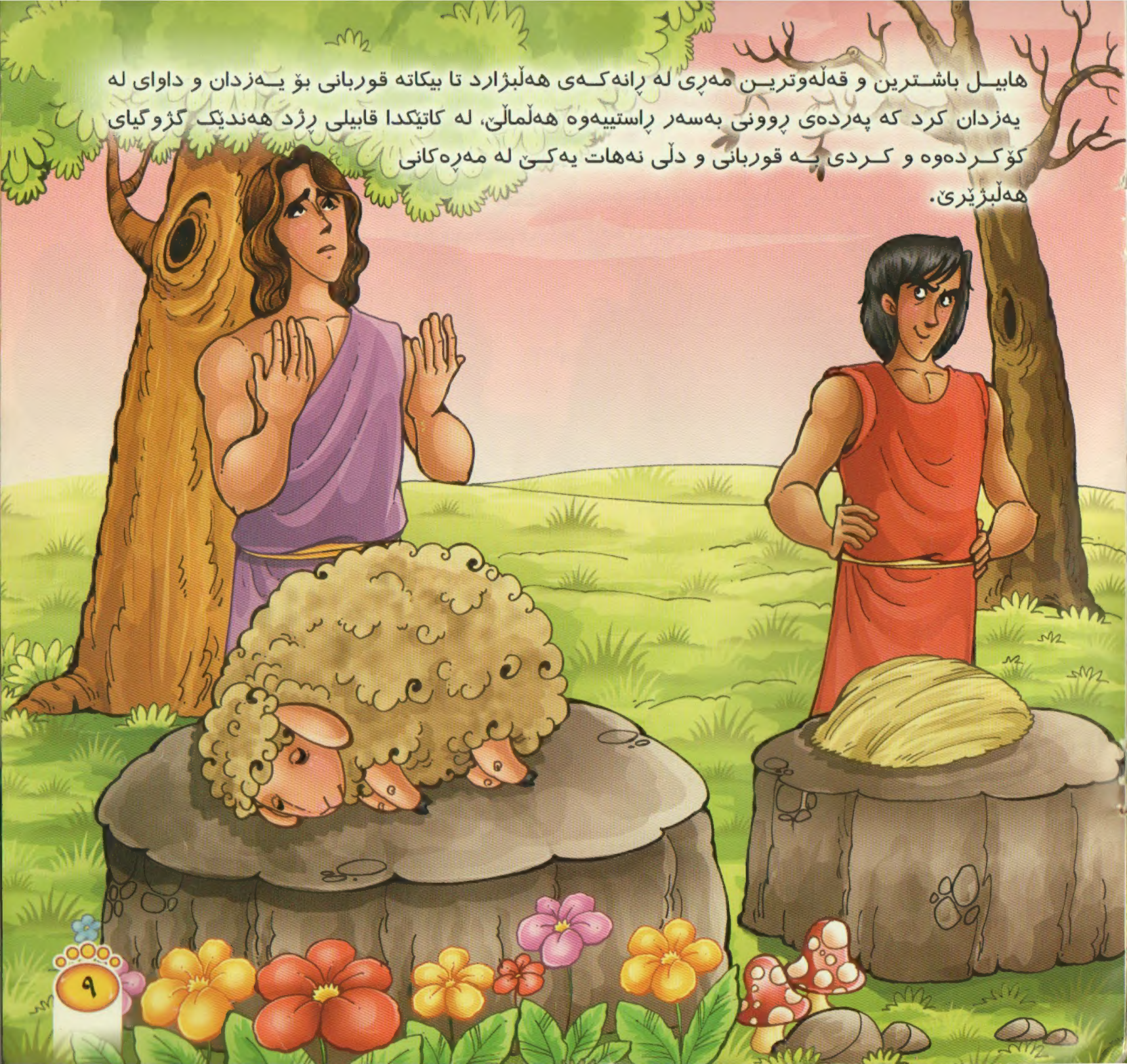

ئىنجا باوكە مېھرىبانە كەيان كەوتە نىۋانەو، تا ئەو ناكۆكىيە لە نىۋان ھەردو براكەدا كۆتايى پى بىنى،
 لە كۆتايىدا ئادەم (س.خ) بە قابىلى كۆرى وت: تۆ بە ھەلەدا چوويت و چەواشەيت و ھابىل خاوەن دادو
 راستە و تۆ دەست درىژىت كەردو، قابىل وتى نەخىر ھەلەكە لەو ھەو، مەن لەسەر پىگاي راستم،
 ئادەم (س.خ) وتى باشە ئەم كەرەتان بەرەو دادو ھەرى يەزدان بكنەو، تا ئەو دادپەرەرىتان بكات،
 ئەوسا دەزانىن كامتان دەست درىژىتان كەردۆتە سەر ئەو تىرتان، چونكە يەزدانى مەزن دادو ھەرىكى
 راست و پەوانە، ھەر دوو براكە وتيان دەباشە ئىمە رازىن بە ھوكمى يەزدان
 چى بكنەن؟ باوكە وتى با ھەر يەك لە ئىبە قوربانىيەك بۆ يەزدان
 پىشكەش بكات ئەو ھى يەزدان قوربانىيەكەى قبوول بكات ئەو خاوەن
 ھەقە و بە پىچەوانەو ئەو پەوانىيە، ھەردووكيان رازى بوون.

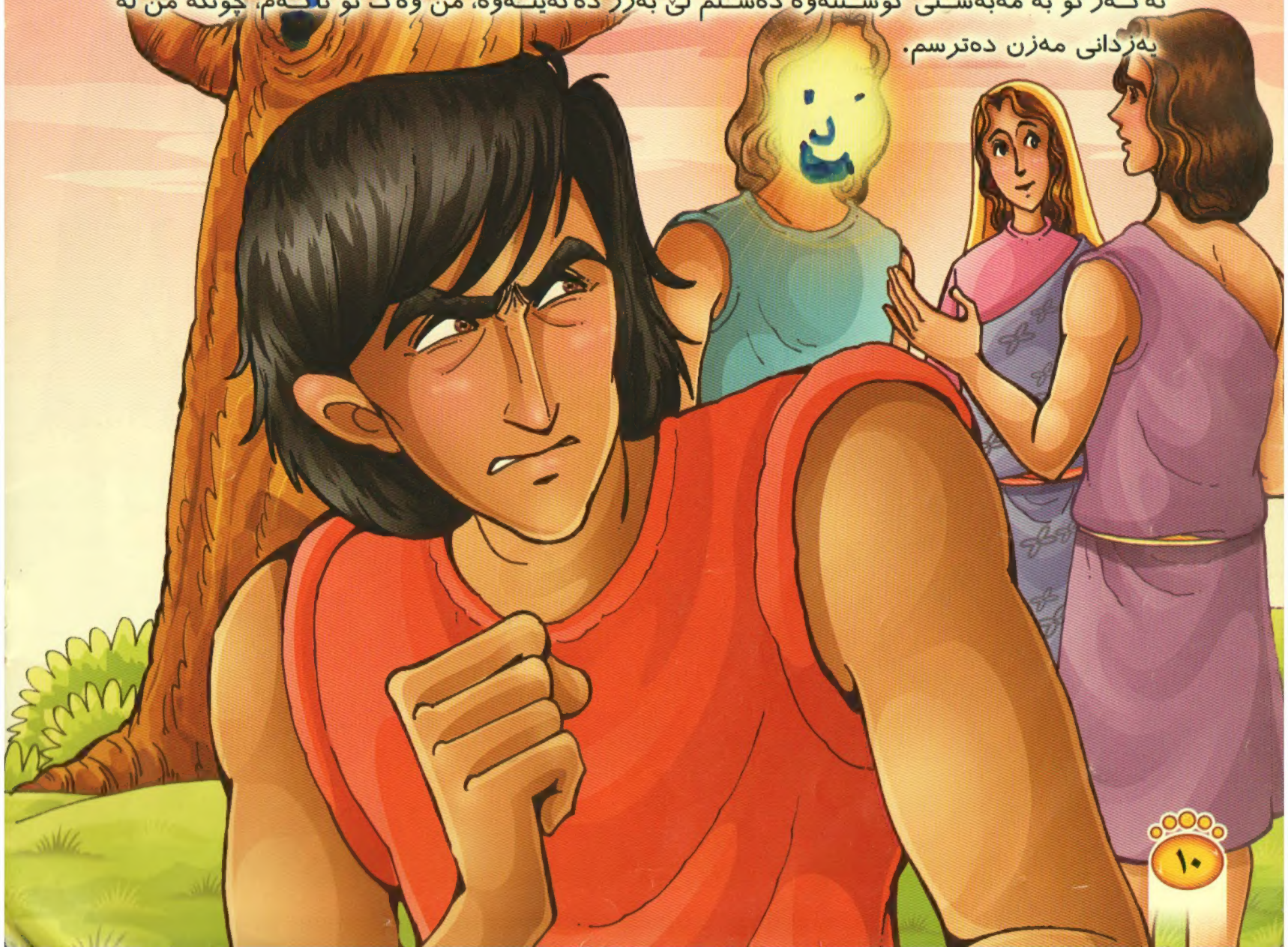

هاییل باشتَرین و قهلهوترین مَه‌ری له رانه‌که‌ی هه‌لبژارد تا بیکاته قوربانی بۆ یه‌زدان و داوای له یه‌زدان کرد که په‌رده‌ی پروونی به‌سه‌ر راستیه‌وه هه‌لمالی، له کاتی‌کدا قاییلی رژد هه‌ندیک گژوگیای کۆکرده‌وه و کردی په‌قوربانی و دلی نه‌هات یه‌کێ له مَه‌ره‌کانی هه‌لبژیری.

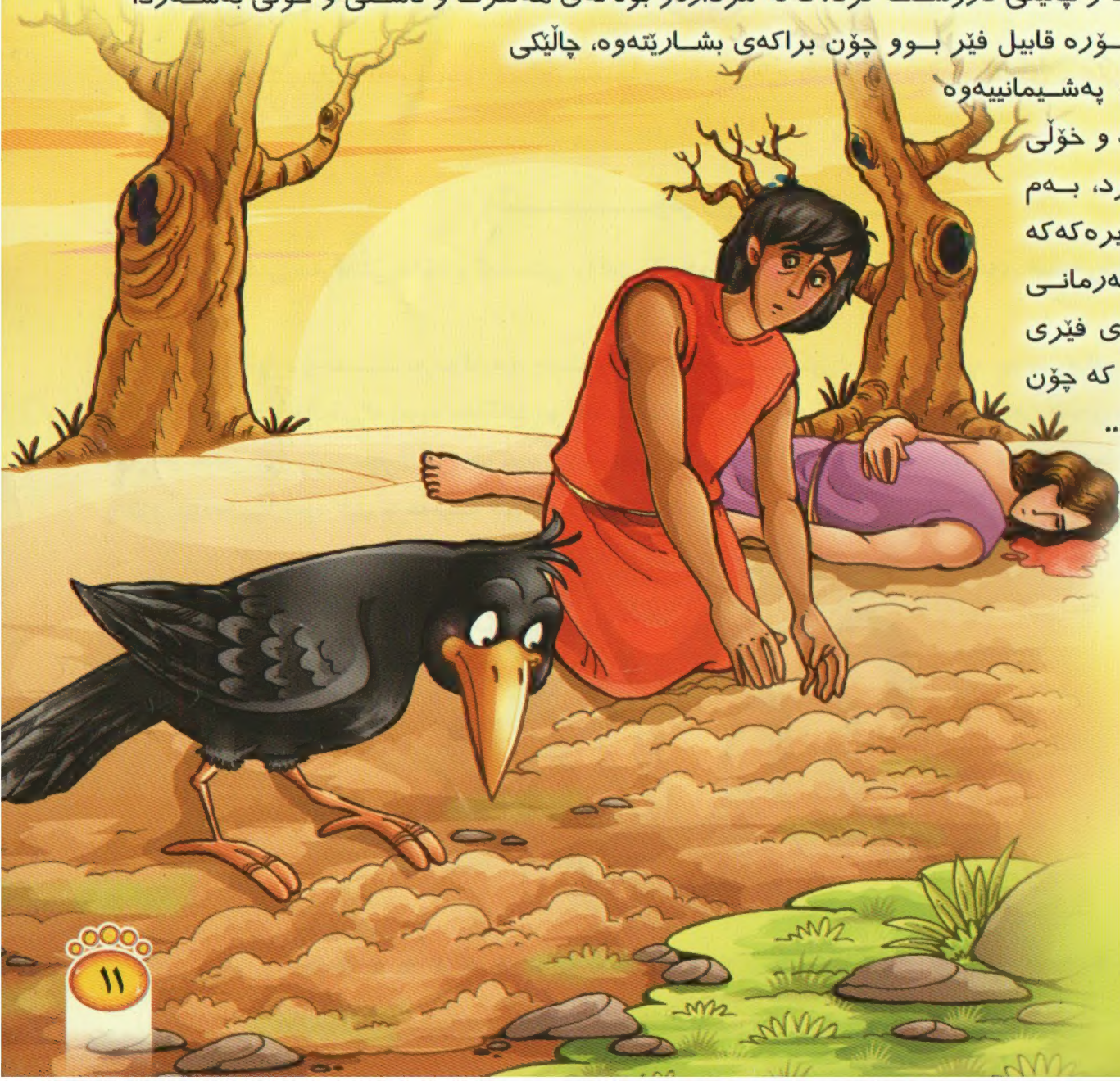
براکان سهیری قوربانیه کانیان ده کرد، یهزدانی مهزن قوربانییه که ی هایللی قبول کرد و به رهو
ئاسمانی بهرز و بهرینی کردهوه. له کاتیکدا قوربانییه که ی قابیل بهسهر زهوییهوه مایهوه، هایل
سوپاسی یهزدانی کرد و باوک و دایکی دلنیا بوون لهوه ی بن خهتایه، بهم جوړه رک و کینی قابیل
زیاتر بوو، بیر لهوه کردهوه که هایل بکوژی و هه رهشهی کوشتنی له براکه ی کرد، هایل وتی:
ئه گهر تو به مه بهستی کوشتنهوه دهستم لی بهرز ده که یتهوه، من وهک تو ناگهم، چونکه من له
یهزدانی مهزن دهترسم.

پوڙتيان هابيل سهرقالي كاره كهي دهبي، قايل بهرديكي پيا دهمالي و دهيكوڙي، قايل ترسا و واقی وړما و نهيده زانی چوڼ بېشاريتهوه، يه زدانی مه زن قهليكي بو نارد له تهنېشت تهرمی ستم ليکراوه و نهشتهوه که قهليكي مرداره و بووی لی بوو، قهله که به دهنوک زهوييه کهي هه لکند و به چنگی خو له کهي لابر د و چاليكي دروست کرد. قهله مرداره و بوه کهي هه لگرت و ناشتی و خو لي به سهردا کرد... بهم جوړه قايل فير بوو چوڼ براکهي بشاريتهوه، چاليكي هه لکند به په شيمانويهوه

براکهي ناشت و خو لي
به سهردا کرد، بهم
جوړه قهله زیره که که
پشت به فهرمانی
يه زدان ئه وهی فيری
مروف کرد که چوڼ
مردوو بنيڙي...

ئەم ئایەتانە پێڕۆزی قورئان سەبارەت بە چارەنووسی قەلەکە یە لەگەڵ "قابیل و هابیل
کورانى ئادەم (س.غ)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سەرئەنجام نەفسی سەرکەشی هانیدا و کوشتنی براکەى لا سادە و ئاسان کرد و کوشتی، ئیتر خۆی خستە ریزی خەسارەتمەند و زەرەزمەندانەوه.

(لەوه دوا گیرى خوارد بە دەست تەرمە کە یەوه، چونکە وادیارە یە کەم کەسە کوزرا بیت و شەهید بوو بیت)، ئەوسا خۆی میهرەبان قەلە رەشیکى نارد و چالیکى لە زەویدا هەلکەند (بۆ قەلە رەشیکى تری مردارەوه بوو) تا نیشانی بدات چۆن لاشەى براکەى بشاریتەوه، (هەر کە ئەوهى دى) وتى: هاوار لە من، ئایا ئەوه من نەمتوانى وه کوو ئەو قەلە رەشە بکەم و بەقەدەر ئەوم لى نەهات تا لاشە و عەیب و عارى براکەم بشارمەوه، ئیتر بۆ هەمیشە چوو ریزی پەشیمانانەوه.

سورة المائدة / الآيات ۳۰-۳۱

